

Obsah

I. Úvod (<i>M. Hrubíško</i>)	9
Historie krevní transfúze	10
II. Úvod do imunoematologie, imunogenetiky a nauky o krevní transfúzi	13
Základní imunologické a imunoematologické pojmy	14
Krevní skupiny	17
Krevní skupinové protilátky	20
Komplement	25
Aglutinace, hemolýza a precipitace	25
III. Skupinové systémy erytrocytů	29
1. Skupinový systém AB0 a H	29
Historie objevu	29
Zásady třídění do čtyř skupin	30
Důsledky pro krevní transfúzi	31
a) Podskupiny a varianty A, B a H	33
b) Vylučovatelství skupinových vlastností A, B a H	35
c) Dědičnost krevních skupin A, B, 0 a AB	36
d) Výskyt krevních skupin	38
2. Skupinový systém MNSs	39
3. Skupinový systém P	41
4. Skupinový systém Rh	42
5. Ostatní skupinové systémy	49
a) Skupinový systém Lewis	49
b) Skupinový systém Kell	51
c) Skupinový systém Duffy	51
d) Skupinový systém Kidd	51
e) Skupinový systém Lutheran	52
f) Skupinový systém Xg	52
g) Další skupiny	52
6. Význam krevních skupinových vlastností v lékařství	53
a) Význam krevních skupinových vlastností pro transfúzi krve	53
b) Význam krevních skupinových vlastností pro vznik hemolytické choroby novorozenců	54
c) Význam krevních skupinových vlastností pro imunogenetiku	58
d) Význam krevních skupinových vlastností pro získané hemolytické anémie a jiná onemocnění	59
IV. Antigeny leukocytů a trombocytů (<i>V. Drobná</i>)	63
Hlavní histokompatibilitní systémy	65

a) Význam systému HLA při hemoterapii	68
b) Význam systému HLA pro transplantace	68
c) Význam systému HLA v graviditě	69
d) Systém HLA a choroby	69
e) Význam systému HLA v soudním lékařství	70
V. Sérové skupiny (<i>M. Hrubíško</i>)	71
VI. O přípravě a práci s diagnostickými séry	73
1. Příprava lidských diagnostických sér	78
2. Příprava zvířecích diagnostických sér	74
3. Příprava lektinů	77
4. Zacházení s diagnostickými séry	78
VII. Zásady pro přípravu a práci s typovými krvinkami	80
VIII. Vyšetřovací metody	82
1. Vybavení imuno hematologické laboratoře	82
2. Vyšetřování krevních skupin A, B, 0 a AB	83
a) Příprava krve k vyšetření	83
b) Vyšetřování aglutinogenů a aglutininů	85
Vyšetřování aglutinogenů	85
Vyšetřování aglutininů	88
c) Vyhodnocování výsledků vyšetření	90
d) Příčiny chybného vyšetření krevní skupiny	90
Chybně negativní výsledky	92
Chybně pozitivní výsledky	92
e) Vyšetřování podskupin	93
f) Vyšetřování množství aglutininu (titrace séra)	96
g) Důkaz aglutinogenů a aglutininů nepřímým způsobem	100
Absorpční test	100
Eluční test	102
h) Vyšetřování slin na vylučovatelské skupinových vlastnosti	105
3. Vyšetřování skupinové vlastnosti Rh ₀ (D) neboli Rh faktoru	101
a) Příčiny chybných výsledků vyšetření skupinové příslušnosti Rh ₀ (D)	109
b) Varianta D ^u a její vyšetření	109
4. Vyšetřování skupinových vlastností M a N	110
5. Vyšetřování ostatních skupinových vlastností	112
6. Vyšetřování nepravidelných přirozených a imunních protilátek	112
a) Aglutinační test v solném prostředí	113
b) Aglutinační test v koloidním prostředí	114
c) Enzymové testy	115
Trypsinový test	116
Papainový test	116
Ficinový test	117
Bromelinový test	118
d) Antiglobulinové testy	118
Coombsův přímý test	119
Coombsův nepřímý test	120
e) Důkaz imunních protilátek anti-A a anti-B	121
Neutralizační metoda	122
Zahřívací metoda	122
Jiné metody	123
7. Laboratorní důkaz kompatibility krve	123
Křížová zkouška	124
Orientační křížový test	124

Tzv. zkouška totožnosti	129
8. Vyšetřování autoprotilátek	131
Tepelné protilátky	131
Chladové protilátky	132
Hemolýziny	133
9. Vyšetřování leukocytových antigenů a protilátek (V. Drobná)	134
a) Příprava suspenze leukocytů	134
Izolace lymfocytů	135
Izolace granulocytů	136
b) Vyšetřování antigenů a protilátek proti leukocytům	137
Leukoaglutinační test	137
Cytotoxický test	138
Test fixace komplementu	139
10. Vyšetřování antigenů a protilátek proti trombocytům	142
Příprava suspenze trombocytů	142
Trombocytoaglutinační test	142
11. Vyšetřování sérové skupiny Gm (M. Hrubisko)	143
Vyhledávací test k důkazu protilátky anti-Gm	143
Vyšetřování skupiny Gm v séru	145
12. Vyšetřování sérové skupiny Inv	145
13. Vyšetřování sérové skupiny Hp	145
14. Vyšetřování sérové skupiny Gc	147
IX. Transfúzní služba	148
Organizace a činnost hematologických a transfúzních oddělení	149
1. Dárcovství krve	151
Nábor dárců krve	151
Zdravotní podmínky dárcovství krve	152
2. Transfúzní přípravky	153
a) Stabilizace krve	154
Citrát	155
Chelaton	156
Heparin	156
b) Konzervace krve	157
Roztoky ACD	157
Podmínky konzervace krve	158
c) Transfúzní přípravky	160
d) Bílkovinné frakce	162
e) Náhradní roztoky	163
3. Organizace a technika odběru krve	165
a) Odběrový trakt	165
b) Příprava odběru krve	165
c) Provedení odběru krve	167
4. Zacházení s transfúzními přípravky	169
5. Transfúzní materiál	171
a) Druhy materiálů	171
b) Příprava a obnova transfúzního materiálu	172
c) Sterilizace transfúzního materiálu	174
d) Vliv materiálu na biologickou hodnotu krve	175
6. Biologická a bakteriologická kontrola transfúzních přípravků a transfúzního materiálu	175
X. Hlavní indikace krevní transfúze	179
1. Přehled hlavních indikací transfúze krve	180
a) Ztráta krve	180

b) Šok	181
c) Krevní choroby	181
d) Ostatní indikace	182
2. Potransfúzní reakce a komplikace	183
a) Horečnaté reakce	184
b) Alergické reakce	185
c) Hemolytické reakce	186
d) Bakteriálně toxické reakce	187
e) Oběhové reakce	188
f) Přenos nakažlivých chorob	188
3. Laboratorní vyšetřování potransfúzních reakcí	189
XI. Technika krevní transfúze	191
Technika nitrožilní transfúze	192
XII. Styk krevního skladu s odděleními nemocnice	199
XIII. Transfúze krve za války	201
Rejstřík	203